

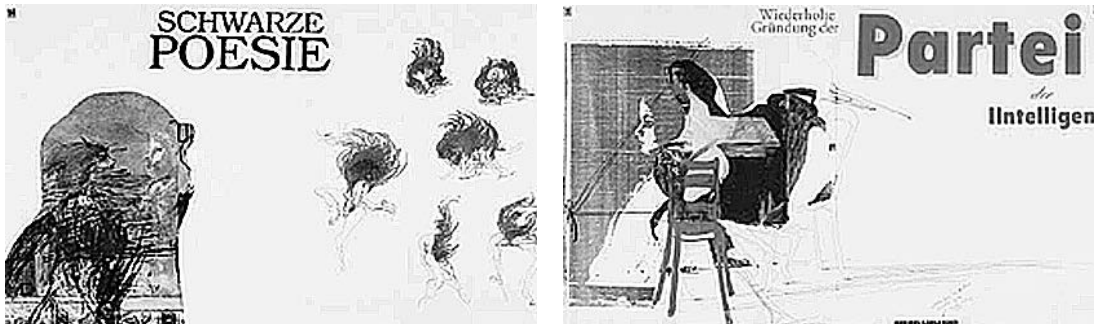

VLADO KRISTL (Zagreb, 24. siječnja 1923. - München, 7. srpnja 2004.)

JERICA ZIHERL □ Galerija Rigo, Novigrad

Prošlo je više od dvadeset godina otkad je Ješa Denegri pisao o “neobičnoj atmosferi šutnje” koja zavlada kad se govori o Vladi Kristlu. Kako je umjetnik odlaskom iz Zagreba razračunao s dijelom svoje umjetničke prošlosti, prepuštajući sudbini vremena ili sjećanju (odnosno zaboravu) sve što je dotad izgradio, tako je, čini se, ta ista sredina danas, nakon što je cjelokupni životni opus Vlade Kristla definitivno zaključen, uzvratila istom mjerom. Ne možemo se oseti dojmom da ne samo u povodu vijesti o njegovoj smrti već i u vezi s ukupnom (ne)verifikacijom njegova umjetničkog djelovanja zavlada ona ista neobična atmosfera od prije dvadesetak godina. Iako je Vlado Kristl imao gotovo kulturni status unutar kruga svojih poštovalaca te bio vrlo cijenjen u filmskom svijetu, za hrvatsku sredinu on je bio i ostao “veliki nepoznati”. Možda je upravo stoga i opravdana “šutnja” jer tek slijedi vrednovanje dragocjene baštine, a to će biti “neodložan zadatak što stoji pred cijelom ekipom budućih interpretatora Kristlova raznorodnog djela”. Vlado Kristl nije bio samo slikar, pjesnik, autor animiranih filmova ili filmski redatelj već jedan od “najneobuzdanijih i najbeskompromisnijih individualaca” kojega je upoznala umjetnost sredinâ njegova djelovanja. Kristl to nije bio zbog svoje, navodno, “neugodne naravi” nego stoga što je, kako je napisao Denegri u zadnjem *in memoriam* katalogu, “s principijelnošću ponašanja kakva se danas više ne susreće tražio potpunu mjeru postizanja i uvažavanja slobode za sebe kao umjetnika takvog kakav jest i nikakav drukčiji, bez ikakvog prilagođavanja i ustupaka bilo kome i čemu, odgovoran jedino spram vlastite moći i volje kao neokrnjenog kreativnog bića”. U suvremenom društvu i u svijetu suvremene umjetnosti cijena takve nepopustljivosti, nepotkupljivosti i neuklopljivosti vrlo je velika, piše Denegri, no Kristl ju je bio spreman podnijeti bez ostataka, ne mareći za statusne i sve ostale posljedice toga. Vlado Kristl bio je jedan od doista malobrojnih umjetnika koji je i svojim djelom i svojim ponašanjem ne samo osjetio nego i izrazio svu težinu aktivnog življenja umjetnosti. KUNST IST AN ALLEM SCHULD, napisao je Kristl. Zadnje djelo koje je napravio u rano münchensko proljeće 2004. bila je knjiga umjetnika *Ende der Ordnung*. Neposredno prije toga Kristl je osnovao Stranku inteligencije, čiji je program iznesen na stranicama spomenute knjige. Taj svojevrсни manifest inteligencije bio je izložen u maloj novigradskoj Galeriji Rigo, u znak sjećanja na tog “velikog nepoznatog”. *Bon voyage* posvetio mu je prijatelj Ivan Picelj. Možemo samo dodati: “Da, gospodine Kristl, umjetnost je svemu kriva.”

Primljeno: 15. ožujka 2005.

VLADO KRISTL (Zagreb, 24 January 1923 - Munich, 7 July 2004)

Even though Vlado Kristl enjoyed a cult status within the circle of his admirers he was still much respected in the world of film but for the Croatian environment he was and remained the “great unknown”. The author notices that the “silence” is justified since the evaluation of the precious heritage is yet to come. This will be an undeferrable task that awaits a whole team of future interpreters of Kristl’s work.

Vlado Kristl was not just a painter, poet, author of animated films and film director but also one of the most outrageous and uncompromising individuals in the world of art. He was one of the rare artists that expressed the meaning of “living art” through his work and behaviour. KUNST IST AN ALLEM SCHULD wrote Kristl. The last piece that he created in early Spring 2004 in Munich was a book called “Ende der Ordnung”.

That specific intelligence manifest was displayed in a small gallery in Novigrad named Rigo in memory of the “great unknown”.

IM 35 (1-2) 2004.
POGLEDI, DOGAĐAJI, ISKUSTVA
VIEWS, EXPERIENCES, EVENTS

Vlado Kristl, *Ende der Ordnung*
(65 listova, 500 x 520 mm, kolaž,
München, 2004.),
Galerija Rigo, Novigrad,
11.-16. rujna 2004.